

Gemeenteraad Bloemendaal

Gemeente Bloemendaal
Postbus 201
2050 AE Overveen
T 14 023
www.bloemendaal.nl

Datum : 4 juli 2023
Uw kenmerk :
Zaaknummer :
Behandeld door : College
Onderwerp : Meicirculaire 2023
Verzonden :
Bijlage(n) : Meicirculaire 2023 (Z1196412)

Geachte leden van de raad,

Met deze brief informeren wij u over de meicirculaire 2023 uitgebracht door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

In de meicirculaire 2023 is een nieuwe accresraming opgenomen

Op basis van keuzes uit het coalitieakkoord en aanvullende afspraken met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) is het accres voor de jaren tot en met 2025 gesplitst in een vaststaand volumedeel en een loon- en prijsdeel dat per circulaire bijgesteld wordt op basis van de laatste inzichten van het Centraal Planbureau (CPB) over de loon- en prijsontwikkeling. In het coalitieakkoord is besloten om het accres vanaf 2026 niet langer te koppelen aan de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Vanaf 2027 worden het gemeente- en provinciefonds geïndexeerd op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp), waardoor de fondsen minder schommelen. Dit wordt vanaf de Miljoenennota 2024 verwerkt en de koppeling aan bbp is in deze meicirculaire nog niet verwerkt.

Het accres over 2022 wordt bijgesteld

In 2022 is de inflatie aanzienlijk gestegen en daarom heeft het kabinet besloten om eenmalig een structurele prijsbijstelling over 2022 uit te keren. De effecten zijn verwerkt in de meicirculaire 2023.

Er is een principeakkoord over het financiële kader voor de Hervormingsagenda Jeugd

Gemeente en Rijk hebben een principeakkoord bereikt over het financiële kader voor de Hervormingsagenda Jeugd. Er wordt voor de jaren 2024 en 2025 respectievelijk € 1,36 miljard en € 859 miljoen aan de algemene uitkering van het gemeentefonds toegevoegd. Voor de jaren daarna zijn middelen gereserveerd, maar beschikbaarstelling hiervan vindt plaats na het advies van de deskundigen commissie en besluitvorming daarover.

Financiële effecten Bloemendaal

Vergelijking meicirculaire 2023 met 2022

	2023	2024	2025	2026
Accres, waarde en hoeveelheidsverschillen	1.982.658	1.755.591	1.849.060	913.195
TOTAAL Bruto effect	1.982.658	1.755.591	1.849.060	913.195
Correctie lastenkant *)	-119.078	0	0	0
TOTAAL Netto effect meicirculaire 2023	1.863.580	1.755.591	1.849.060	913.195

*) Niet vrij inzetbare middelen die gecorrigeerd moeten worden

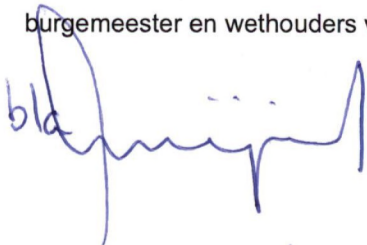
Uit de tabel blijkt dat het netto effect voor alle jaren 2023 t/m 2026 positief is. Voor 2023 is het effect ongeveer € 1,9 miljoen, in 2024 € 1,8 miljoen aflopend naar € 0,9 miljoen in 2026. In 2026 valt het accres ver terug en zijn compenserende maatregelen van het Rijk nog niet volledig bekend. De niet vrij inzetbare middelen die aan de lastenkant gecorrigeerd worden, hebben met name betrekking op decentralisatie uitkeringen m.b.t. leerlingenvervoer Oekraïne en Taal voor ontheemden Oekraïne. De gevolgen voor 2023 worden verwerkt in het Eindejaar voorstel 2023. Het in de zomernota aangekondigde geraamde negatieve resultaat voor 2023 wordt hiermee nagenoeg gecompenseerd. De gevolgen voor 2024 en verder worden verwerkt in de Ontwerpbegroting 2024.

Conclusie

De gemeente ontvangt met de meicirculaire veel extra middelen van het Rijk. Hiervan is een substantieel deel nodig om de hoge inflatie op te vangen. Er ontstaat ruimte voor de ambities uit de Kadernota 2024. Maar nog niet alle ontwikkelingen zijn bekend, zowel aan de baten- als de lastenkant. Deze worden meegenomen bij het opstellen van de Ontwerpbegroting 2024 - 2027.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Bloemendaal,

, burgemeester

, secretaris

**Bijlage 1: Toelichting consequenties meicirculaire landelijk beeld
(bron: Inergy Lias Pauw)**

Belangrijkste onderwerpen:

- Een bijstelling accres 2022: extra *prijst*bijsijstelling 2022 van € 127 miljoen vanaf 2023.
- De accressen voor de loon- en prijsontwikkeling (LPO-accres) zijn van 2023 tot en met 2027 bijgewerkt. De mutaties ten opzichte van de stand van **septembercirculaire 2022**, inclusief de prijsbijsijstelling 2022 zijn als volgt:

Per jaar	Cumulatief
- 2023: Bijstelling accres 2022	€ 127 miljoen
- 2023: € 145 miljoen	€ 272 miljoen
- 2024: € 338 miljoen	€ 610 miljoen
- 2025: € 411 miljoen	€ 1.020 miljoen
- 2026: € 208 miljoen	€ 1.100 miljoen
- 2027: € 78 miljoen	€ 1.147 miljoen
- Een negatieve afrekening BTW-Compensatiefonds (BCF) 2022 van € 2,929 miljoen eenmalig in 2023.
- Een structurele rijksbijdrage van € 1 miljard vanaf 2027, vooruitlopend op de nieuwe financieringssysteematiek.
- Eénentwintig taakmutaties, waaronder een omvangrijke taakmutatie voor de tekorten Jeugdzorg van € 1.363 miljoen in 2024 en € 859 miljoen in 2025.
- Vijf nieuwe decentralisatie-uitkeringen, de grootste mutatie betreft de decentralisatie-uitkering Nationaal Actieplan Dakloosheid met € 55 miljoen in 2023.
- De loon- en prijscompensatie (LPO) 2023 voor de volgende taken:
 - IU Participatie: loon- en prijsbijsijstelling vanaf 2023 € 114,97 miljoen
 - IU Beschermd wonen: loon- en prijsbijsijstelling vanaf 2023 € 108,6 miljoen
- Vaststellen definitieve compensatie inkomstenderving 2021 voor 35 gemeenten van € 132,5 miljoen.
- In dertien bestaande decentralisatie-uitkeringen zijn wijzigingen aangebracht in het macrobudget.
- De verdeling van de bedragen per gemeenten wijzigt bij zeven decentralisatie-uitkeringen ten opzichte van de septembercirculaire 2022. De omvang van deze decentralisatie-uitkeringen wijzigt niet.
- Procesmededeling over de Energietoelage 2023.

Om te weten hoeveel geld het is voor jouw gemeente is een rekenregel te geven, door omrekenen via de uitkeringsfactor. Voor 2023 is één uitkeringspunt ongeveer € 29 miljoen. Eén uitkeringspunt is voor iedere gemeente anders. Het komt overeen met 0,001 * de uitkeringsbasis van de gemeente.

De informatie voor de uitkeringsbasis van een gemeente kun je vinden in PAUW. Hiervoor ga je in een recente opgave naar "Berekenen 5", selecteer uitkeringsjaar 2023 en kies voor "maak rapport". Vervolgens vind je de uitkeringsbasis ofwel "het totaalbedrag in basis" bij het subtotale van rubriek B in het rapport. Een andere mogelijkheid is om de betaalspecificatie van het ministerie van BZK te raadplegen. Hier vind je de uitkeringsbasis terug op pagina 4 van de betaalspecificatie bij "het totaalbedrag in basis".

Accressen

Sinds de meicirculaire 2022 is het accres gesplitst in een volume- en een nominaal deel, waarbij het nominale deel ter compensatie is van loon- en prijsstijging en het volumedeel ter compensatie van bevolkingstoename en reëel accres. In de meicirculaire 2023 zijn de LPO-accressen voor de jaren 2023 tot en met 2027 bijgewerkt en is sprake van een opwaartse bijstelling voor alle jaren.

De index voor loon-prijsontwikkeling geschiedt op basis van de CPB-raming van de loonvoet sector overheid, index materiële overheidsconsumptie en overheidsinvesteringen. Hierbij wordt een verdeling van 60% loonontwikkeling, 20% consumptie en 20% investeringen aangehouden. We hebben die voor de jaren 2023 tot en met 2027 opgenomen in onderstaande tabel.

Tabel 1 Loon- en prijsstijging CEP 2023

Loon- en prijsstijging CEP 2023	Gewicht	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Loonvoet sector overheid	60%	4,3%	4,0%	5,2%	5,8%	4,8%	4,2%
Prijzen netto materiële consumptie	20%	5,1%	5,9%	3,9%	1,6%	1,6%	1,6%
Prijzen overheidsinvesteringen	20%	6,0%	4,8%	1,6%	1,9%	1,9%	1,9%
Totaal	100%	4,8%	4,54%	4,22%	4,18%	3,58%	3,22%

Vervolgens is in onderstaande tabel de splitsing tussen volume accres en LPO-accres in beeld gebracht.

Tabel 2 Splitsing accres 2023 – 2027 in volume accres en LPO-accres

Gemeentefonds stand meicirculaire 2023	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Accres in %	8,12%	7,51%	6,79%	-1,47%	3,22%	3,22%
LPO-accres in %	4,54%	4,22%	4,18%	3,58%	3,22%	3,22%
Volume deel accres in %	3,58%	3,29%	2,61%	-5,05%	0,00%	0,00%
Accres in miljoenen	2.946	2.727	2.540	-1.238	1.047	1.256
Accres cumulatief in miljoenen	2.946	5.673	8.213	7.391	8.440	9.697
LPO-accres bijstelling 2022	127	127	127	119	115	115
LPO-accres in miljoenen	1.598	1.592	1.620	1.345	1.217	1.256
Volume accres in miljoenen	1.221	1.135	920	1.464	0	0

Uitkeringsfactor in meerjarenraming: lopende en constante prijzen

De rijksoverheid neemt in de meerjarenraming een loon/prijsontwikkeling (LPO) op en raamt dus inclusief inflatie. Voor alle gemeenten geldt dat de jaren t en t+1 worden geraamd op basis van lopende prijzen. Ongeveer twee derde van de gemeenten raamt echter tegen constante prijzen omdat ze een stabiel budgettair beeld willen creëren, lasten en baten houden hetzelfde niveau. Bij deze gemeenten wordt vanaf het jaar T+2 het effect van de inflatie uit de uitkeringsfactor gehaald. Het ministerie van BZK biedt de gemeenten, die ramen tegen constante prijzen, op hun website handreikingen in een apart rekenblad om zelf berekeningen te maken.

Met ingang van de septembercirculaire 2022 corrigeren we in PAUW van lopende prijzen naar constante prijzen wat de gemeenten via het loon- en prijsaccres (LPO) voor de loon- en prijsontwikkeling gecompenseerd krijgen. Dat is een sluitend systeem. In de onderstaande tabel is de berekening opgenomen van lopende naar constante prijzen op basis van de gecombineerde index op basis van de CPB-indices voor de loonvoet sector overheid, de prijsontwikkeling materiële overheidsconsumptie (IMOC) en de prijsontwikkeling bruto overheidsinvesteringen (IBOI).

Tabel 3 Berekening van lopende prijzen (LP) naar constante prijzen (CP)

	2025	2026	2027	2028
Nominaal accres t.b.v. loon- en prijsontwikkeling in procenten	4,18%	3,58%	3,22%	3,22%
Tranche 2025 in miljoenen	1.620	1.507	1.464	1.464
Tranche 2026 in miljoenen		1.345	1.306	1.306
Tranche 2027 in miljoenen			1.217	1.217
Tranche 2028 in miljoenen				1.256
Cumulatief accres in miljoenen	1.620	2.852	3.987	5.243
Bedrag per punt uitkeringsfactor (UF)	29,775	29,236	29,486	29,688
Aantal punten i.v.m. correctie van LP naar CP	54,4	97,6	135,2	176,6

Voor geïnteresseerden hebben we een specificatie van het verloop van de uitkeringsfactoren in PAUW geplaatst onder de knop 'overige informatie' → rubriek 'documenten' → 'circulaires' → 2023 → mei.

Structurele rijksbijdrage vanaf 2027

Vooruitlopend op een nieuwe financieringssysteem heeft het kabinet in de septembercircular 2022 in 2026 eenmalig € 1 miljard beschikbaar gesteld. Dit bedrag is in de meicircular 2023 vanaf 2027 structureel opgenomen. Later dit jaar, in de septembercircular 2023, wordt van dit bedrag nog een deel in het BTW-compensatiefonds (BCF) gestort. We schatten in dat hierdoor per saldo via de algemene uitkering € 924 miljoen beschikbaar blijft en € 76 miljoen aan het BTW-compensatiefonds wordt toegevoegd.

Nieuwe financieringssysteem

Het kabinet heeft besloten om het gemeentefonds voor de volume-ontwikkeling vanaf 2027 te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product. In de meicircular 2023 is een beschrijving van de hoofdlijnen van een nieuwe financieringssysteem opgenomen. De nieuwe financieringssysteem houdt in dat de volumeontwikkeling van het gemeentefonds vanaf 2027 wordt gebaseerd op een historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp). Hiervoor is in de Voorjaarsnota 2023 een budget

gereserveerd van € 150 miljoen in 2027 en € 300 miljoen in 2028. In de meicircular 2023 is de nieuwe financieringssysteem nog niet verwerkt.

BTW-Compensatie Fonds (BCF)

Het BCF-plafond bedraagt voor gemeenten € 3,7 miljard in 2022. Als de gezamenlijke declaraties onder het plafond blijven wordt het verschil in het gemeentefonds gestort. Bij overschrijding van het plafond volgt een uitname. Het plafond muteert jaarlijks met het accrespercentage, maar door de bevrozing van het accres in 2022 tot en met 2025 is het plafond in die jaren ook gefixeerd. In het systeem is opgenomen dat jaarlijks bij de septembercircular een voorschot wordt verstrekt op de verwachte overschrijding van dat kalenderjaar. In de meicircular volgend op het kalenderjaar volgt dan de afrekening.

In de septembercircular 2022 is een voorschot voor het jaar 2022 van € 320,9 miljoen verstrekt. Gemeenten hebben iets meer gedeclareerd bij het BCF, waardoor de ruimte onder het plafond voor 2022 € 318,0 miljoen bedraagt. Hierdoor bedraagt de afrekening voor het jaar 2022 van € 2,929 miljoen. In deze circular vindt de afrekening plaats in 2023 als incidentele onttrekking.

De afrekening heeft ook structurele gevolgen. Voor de begroting 2024 met bijbehorende meerjarenraming mag de raming maximaal gelijk zijn aan de afrekening van 2022, een macro bedrag van € 317,985 miljoen in alle jaren. Dat komt overeen met 10,7 punten van de uitkeringsfactor. De provinciaal toezichthouders gebruiken dit als richtlijn bij het beoordelen van de (meerjaren)begroting 2024-2027. Wel adviseren de provinciaal toezichthouders om voorzichtig te zijn met het opnemen van een raming voor dit dekkingsmiddel.

Taakmutaties

In de meicirculaire 2023 zijn 21 taakmutaties opgenomen. De volgende taakmutaties hebben een omvang groter dan € 10 miljoen:

- Flankerend beleid energiearmoede € 50 miljoen eenmalig in 2023
- Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden € 40 miljoen eenmalig in 2023
- Jeugdzorg voor 2024 € 1.363 miljoen en voor 2025 € 859 miljoen
- Jeugdhulp: loon- en prijsbijstelling voor 2024 € 81,63 miljoen en voor 2025 € 48,77 miljoen
- Voogdij 18+: loon- en prijsbijstelling € 50,68 miljoen voor 2023 tot en met 2025
- Compensatieregeling Voogdij 18+ -€ 29,52 miljoen eenmalig in 2023
- Werkdrukverlaging jeugdbescherming -€ 10 miljoen eenmalig in 2023
- Integraal Zorgakkoord (Wmo abonnementstarief) € 110 miljoen structureel vanaf 2025
- Terugdraaien eigen bijdrage huishoudelijke hulp Wmo € 95 miljoen structureel vanaf 2025
- Herinvoering eigen bijdrage Wmo -€ 225 miljoen structureel vanaf 2026
- Versterking ondersteuning wijkteams -€ 50 miljoen in 2028
- Robuust rechtsbeschermingssysteem -€ 25 miljoen in 2028
- Systeemleren monitoring -€ 10 miljoen in 2028

Jeugdzorg

Het Rijk en de VNG hebben 18 april dit jaar een financieel principeakkoord bereikt voor de Hervormingsagenda Jeugd. In de meicirculaire 2023 wordt voor jeugdzorg, onder voorbehoud van omzetting naar een definitief akkoord op de Hervormingsagenda, voor 2024 € 1.454 miljoen en voor 2025 € 954 miljoen beschikbaar gesteld.

Van de extra middelen wordt een deel vanuit de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) ingezet voor de investeringen en uitvoeringskosten van de Hervormingsagenda. Voor 2024 gaat het om een bedrag van € 91 miljoen en voor 2025 € 95 miljoen. Per saldo wordt hierdoor voor 2024 € 1.363 miljoen en voor 2025 € 859 miljoen aan de algemene uitkering toegevoegd. Voor de jaren 2026 en verder blijven de middelen gereserveerd en zal toevoeging aan de algemene uitkering plaatsvinden na het advies van de deskundigencommissie en besluitvorming daarover. In de aangepaste tabel voor Jeugdzorg (zie bijlage Excel bestand tabel Jeugdzorg juni 2023) kan je voor jouw gemeente de informatie op basis van de meicirculaire 2023 actualiseren.

Verder is één van de financiële afspraken in het principeakkoord dat de huidige besparingsreeks van € 374 miljoen voor 2023, € 463 voor 2024, € 570 voor 2025 voor 2023 tot en met 2025 bevroren is op het niveau van € 374 miljoen. Voor 2026 staat de besparing, zoals voorzien, op € 961 miljoen en loopt op tot iets meer dan € 1 miljard voor 2027. Ook zijn afspraken gemaakt over de aanvullende besparing van € 100 miljoen voor 2024, waarbij de Rijksoverheid de verantwoordelijkheid heeft om deze besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen. Voor 2024 geldt dat de geraamde extra besparing van € 100 miljoen vanwege een vertraging in de totstandkoming van de Hervormingsagenda Jeugd is vervallen. Het vervallen van de extra korting voor 2024 heeft geen budgettair effect. Het verloopt budgettair neutraal, omdat gemeenten in de begroting voor Jeugdzorg rekening moeten houden met de voorgenomen besparing en een lagere raming voor de uitgaven.

Procesmededeling over de Energietoeslag 2023

Voor 2023 is besloten om in 2023 nogmaals € 1300 aan de mensen met een laag inkomen uit te keren om hen te ondersteunen bij het voldoen van de energierekening. Om huishoudens in 2022 nog beter te ondersteunen, heeft het kabinet gemeenten de mogelijkheid gegeven om € 500 miljoen hiervan al in 2022 uit te keren. De resterende € 875 miljoen zal in de septembercirculaire 2023 via een decentralisatie-uitkering worden verdeeld en niet via de algemene uitkering.